

Nederlandse
Ornithologische
Unie

JAARVERSLAG 2023

Inhoud

1	Voorwoord.....	2
2	Doelstelling van de vereniging	3
3	Tijdschriften	4
3.1	Ardea.....	4
3.2	Limosa	4
3.3	Watervogels	4
3.4	NOU-bibliotheek	4
4	Activiteiten	5
4.1	Meerdaags symposium	5
4.2	Landelijke Dag	5
5	(Digitale) Promotie en informatie	6
5.1	Stand	6
5.2	Sociale media	6
5.3	Digitale nieuwsbrieven.....	6
5.4	Website (www.nou.nu)	6
6	Organisatie.....	7
6.1	Aantallen leden en abonnees.....	7
6.2	Samenstelling bestuur.....	7
6.3	Commissies van de NOU en Dutch Birding Association	8
6.3.1	Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna (CDNA)	8
6.3.2	Commissie Systematiek Nederlandse Avifauna (CSNA).....	8
6.4	Secties van de NOU	9
6.4.1	Nederlandse Zeevogel Groep (NZG).....	9
6.4.2	Avifaunistische Kring Nederland (AKN)	9
6.5	Gerelateerde fondsen	10
6.5.1	Stichting Huib Kluijver Fonds - Jaarverslag 2023	10
6.5.2	Stichting Vogeltrekstation	11
7	Financieel jaarverslag 2023.....	13
7.1	Verloop herstructurering financiële administratie	13
7.2	Verklaring vertraagde Jaarrekening 2023	13
7.3	Btw-plicht en begroting 2024.....	13
7.4	Jaarrekening 2023	14
7.5	Balans per 31 december 2023.....	14
7.6	Staat van baten en lasten over 2023	14

1 Voorwoord

Nadat we in 2022 door de coronapandemie ons tweejaarlijkse congres niet konden houden, zijn we in februari 2023 met een tweedaags congres in Haren gestart. Het congres trok ruim honderd deelnemers en was een zeer inhoudelijke maar ook gezellige samenkomst van enthousiaste vogelonderzoekers. Er waren mooie grote overzichtsverhalen van Jan Veen (zeevogels West-Afrika), Jan van Gils (aanpassing kanoeten aan klimaatverandering), Ruben Fijn (sociale betrokkenheid Namibiërs bij bescherming van de Damara stern) en Leo Swarts (ecologie en verspreiding vogels in de Sahel), maar ook een grote diversiteit aan kortere verhalen. Zoals inmiddels gebruikelijk, waren er ook verschillende workshops, en met dit jaar als noviteit een heuse Mystery bird quiz. Op het congres werd ook de Algemene Leden Vergadering gehouden.

De tweede bijeenkomst dit jaar werd zoals gebruikelijk gehouden op de Landelijke Dag, in samenwerking met Sovon en Vogelbescherming Nederland. Deze dag was in Barneveld en was extra feestelijk, omdat Sovon 50 jaar bestond. Gelukkig hadden we voor het NOU programma een grote zaal tot onze beschikking, want het programma "Vogels als verbinders" trok een grote schare geïnteresseerde luisteraars. Interessant was de combinatie van lange verhalen met veel diepgang, maar ook flitspresentaties over memorabele aflezingen van gekleurde vogels door een scala aan professionele en vrijwillige onderzoekers.

De NOU-zaal met een capaciteit van 300 personen was de hele dag volledig gevuld. Bezoekers die helaas de toegang moest worden geweigerd (zaal vol) konden gelukkig terugvallen op de livestream. De opgenomen presentaties zijn te bekijken op ons eigen Youtube kanaal (<https://www.youtube.com/@nou-nederlandseornithologi110>).

Het bestuur van de NOU vergaderde in 2023 op de volgende data:

- 18 februari 2023 (ALV)
- 13 maart 2023 (digitaal)
- 5 juli 2023 (digitaal)
- 2 oktober 2023 in Utrecht
- 18 december 2023 (digitaal)

De Algemene Ledenvergadering (ALV) werd op tijdens het meerdaagse congres in Haren (Gr.) gehouden. In totaal bezochten ruim 100 vogelonderzoekers het congres en waren minstens 30 leden aanwezig bij de ALV.

De tijdschriften hadden ook een goed jaar. Limosa heeft vier reguliere nummers uitgebracht, en kan rekenen op een stabiele lezersschare. Ardea heeft naast een regulier nummer, ook een bijzondere special over vogels in de Sahel uitgebracht die door Leo Swarts en Rob Bijlsma is geredigeerd (en voor een belangrijk deel is volgeschreven).

Voor 2024 staan weer twee lezingendagen gepland, en zal het bestuur de noodzakelijke vernieuwing van de website ter hand nemen. Tevens willen we aandacht besteden aan hoe we de teruggang van het ledenaantal kunnen stoppen.

Christiaan Both,
voorzitter

2 Doelstelling van de vereniging

De Nederlandse Ornithologische Unie stelt zich ten doel om onderzoek aan wilde vogels in Nederland te stimuleren. Dat doet zij door een netwerk te vormen tussen professionele onderzoekers en de vele mensen die in hun vrije tijd vogels onderzoeken. Door deze netwerkfunctie vindt uitwisseling van ideeën plaats en worden ook jonge beginnende onderzoekers gemotiveerd om gedegen onderzoek uit te gaan voeren.

De persoonlijke uitwisseling van kennis vindt primair plaats tijdens de twee landelijke lezingendagen en tweejaarlijks in de vorm van een meerdaags congres. Hart van de vereniging vormt het uitgeven van twee tijdschriften. Het tijdschrift *Limosa* is Nederlandstalig en populair-wetenschappelijk, met bijdragen die voornamelijk betrekking hebben op ecologie, gedrag, avifaunistiek en aantalsontwikkeling van in Nederland levende vogels. Het auteursbestand is een mix van vrijwillige en beroepsmatige vogelonderzoekers. Het Engelstalige tijdschrift *Ardea* wil zich onderscheiden door een nadruk op lange- termijnstudies aan in het wild levende vogelpopulaties en hun leefgebied, een duidelijke presentatie van de data en goede leesbaarheid. Het tijdschrift richt zich op de internationale wetenschappelijke gemeenschap, maar streeft naar goede leesbaarheid voor de niet-specialist. Daartoe wordt o.a. bij elk artikel een Nederlandstalige samenvatting opgenomen.

Op lezingendagen en congressen streeft het NOU-bestuur een actieve betrokkenheid van de leden na, in de vorm van het geven van presentaties en workshops. Door nadrukkelijk ook niet-professioneel werkzame onderzoekers te stimuleren presentaties te geven wordt discussie gestimuleerd en ontstaan kansen om de kwaliteit van onderzoek te verbeteren.

De Nederlandse Ornithologische Unie
heeft de status van
Algemeen Nut Beogende Instelling.
(RSIN: 816606511)
Giften aan de vereniging
zijn daarmee onder voorwaarden
aftrekbaar voor de
inkomstenbelasting.

3 Tijdschriften

3.1 Ardea

Zonder de artikelen in het reguliere nummer (111/2) tekort te willen doen, was de belangrijkste mijlpaal voor Ardea het verschijnen van het lang verwachte themanummer over de Sahel (111/1). Maar liefst achttien wetenschappelijke artikelen vormen de facto de update van de wetenschappelijke kennis, die in het Best birdbook of the year 'Living on the edge' (2009) staat beschreven. Onder de bezielende leiding van Leo Zwarts en Rob Bijlsma kwam de prachtige full colour en 1,3 kilo wegende Ardea-Sahel-editie tot stand. Het nummer opent met een voorwoord van I. Thiaw, uitvoerend secretaris van de conventie ter bestrijding van de verwoestijning (UNCCD). Theunis Piersma en Hacen El-Hacen stonden aan de lat voor de inhoudelijke introductie. Daarna volgen maar liefst 15 artikelen van de hand van Leo Zwarts, Rob Bijlsma, Jan van der Kamp en Marten Sikkema. De inhoudelijke basis daarvoor werd gevormd door het indrukken, systematische veldwerk dat door hen tussen 2007 en 2019 werd verricht in een gebied ter grootte van de Verenigde Staten. De Sahel-editie werd gecompleteerd door vier artikelen van de hand van gekende trekvogelonderzoekers, die eveneens met hun schoenen door het Sahelzand of aangrenzende klimaatzones hebben geplouwd. De uitgave van dit unieke Ardea-nummer was financieel haalbaar door substantiële bijdragen van/via Rob Bijlsma en een bijdrage van Vogelbescherming Nederland. Het is veelzeggend dat op 31-12-2023 van het themanummer al 154 extra exemplaren waren verkocht.

3.2 Limosa

Limosa begon rijkelijk bedeed met kopij aan de nieuwe jaargang 96. Jaargang 96 bestond uit vier reguliere nummers, die alle in kalenderjaar 2023 uitkwamen. Een prima prestatie van alle auteurs en de redactieleden, die allen het werk belangeloos in hun vrije tijd verrichtten. Jaargang 96 besloeg 194 pagina's: 11 artikelen, 4 artikelen over lopend onderzoek, 1 korte bijdrage, 2 boekenrecensies en In Memoriams voor Luit Buurma en Johan de Jong. In drie nummers werden samenvattingen van internationaal wetenschappelijk onderzoek samengevat in de rubriek 'Andermans veren'. De wat gewijzigde opmaak (lettertype en kleurgebruik) van Limosa kreeg een goede ontvangst. De verzending verliep soepeler door de overstap naar een ander bedrijf, zo ook de druk bij een nieuwe drukker. Tijdens het opstellen van dit NOU-jaarverslag is nummer 97/1 door de eindredactie afgerond, zodat het verschijnen van deze editie prima op schema ligt. Sinds maart 2022 beweegt Limosa zich ook op de sociale media met een Instagram- en Facebookaccount om zo ook zelf direct nieuws over Limosa naar buiten te kunnen brengen. De oplage van Limosa blijft op peil (2400 ex.).

Twee Limosa-redacteuren stopten, te weten Eva Kok en Maja Roodbergen. Eva Kok kwam in 2020 de redactie versterken, Maja Roodbergen trad in 2014 aan als technisch eindredacteur. De technische eindredactie is sinds 2023 in handen van redactiesecretaris Romke Kleefstra, de eindredactie wordt gedaan door Raymond Klaassen.

3.3 Watervogels

Watervogels verscheen in 1976-1981 en ging in 1982 op in Limosa. In november 2023 heeft Johan Stuart de complete zes jaargangen van het tijdschrift Watervogels kunnen 'redden' uit het archief van de Vogelwerkgroep Zuid-Kennemerland. De NOU en Sovon hebben goedkeuring gegeven voor de digitalisering van Watervogels op www.natuurtijdschriften.nl, een platform van Naturalis. Hein Jansen, de invoerder van het tijdschrift Fitis (blad van VWG Kennemerland), zal het digitaal beschikbaar maken van Watervogels voor zijn rekening nemen.

3.4 NOU-bibliotheek

De NOU-boekenbibliotheek is bij de Rijksuniversiteit Groningen ondergebracht. De tijdschriftenbibliotheek is ondergebracht bij Sovon. Op afspraak kunnen beide bibliotheken worden geraadpleegd door een email te sturen naar zernike-bibliotheek@rug.nl respectievelijk jeroen.vanzuylen@sovon.nl.

4 Activiteiten

4.1 Meerdaags symposium

In 2023 organiseerde de NOU van 17 t/m 19 februari voor de vijfde maal een meerdaags symposium in de bekende locatie 'de Biotoop' te Haren (Gr.). Plenaire presentaties werden gegeven door Jan Veen, Jan van Gils, Ruben Fijn en Leo Zwarts. Daarnaast waren er korte lezingen in deelsessies en was er een moment waarop deelnemers foto's van veldwerk konden tonen. Het zou de laatste keer blijken dat Luit Buurma voor NOU-publiek een presentatie gaf over de laatste inzichten van zijn radaronderzoek naar slaapgedrag van gierzwaluwen boven het IJsselmeer. Een beknopt verslag van het symposium verscheen in Limosa 96/1.

4.2 Landelijke Dag

De tweede bijeenkomst bestond uit een lezingenprogramma op de Landelijke Dag in Barneveld, die dit jaar op zaterdag 25 november werd gehouden. Uit de grote belangstelling voor alle lezingen en de vele positieve reacties bij de NOU-stand maken we op dat de invulling van het thema 'Vogels als verbinders' een schot in de roos was. Een samenvatting van de dag zal verschijnen in Limosa nummer 97/1.

5 (Digitale) Promotie en informatie

5.1 Stand

De Landelijke Dag was in 2023 het enige evenement waarop de NOU vertegenwoordigd was met een informatiestand. Op deze dag kwamen er veel bezoekers langs en werden oudere tijdschriften weggegeven. Eén bezoeker gaf zich op als lid. Leo Zwarts was na zijn lezing bij de stand aanwezig om met lezers van Ardea in gesprek te gaan en signeerde desgevraagd de Sahel-special.

5.2 Sociale media

De NOU heeft een Facebookpagina, die wordt beheerd door Kees Schreven en Romke Kleefstra. Op dit moment heeft de NOU-pagina op Facebook afgerond 1500 volgers. Facebook wordt voornamelijk gebruikt voor aankondigingen van activiteiten en artikelen uit Limosa. De NOU heeft een Twitteraccount voor Ardea, dat wordt beheerd door Popko Wiersma.

De opgenomen presentaties op het NOU-Youtube kanaal worden goed bekeken (<https://www.youtube.com/@nou-nederlandseornithologi110>). De opgenomen volledige livestream van de Landelijke Dag 2023 is inmiddels ca. 900 keer bekeken, de individuele lezingen tussen de ca. 40-300 keer.

5.3 Digitale nieuwsbrieven

In het laatste kwartaal van 2023 is software in gebruik genomen ('Mailchimp') waarmee relatief eenvoudig digitale nieuwsbrieven aan de NOU-leden kunnen worden gestuurd. Op deze wijze hoopt het bestuur de leden beter en sneller van actuele informatie te kunnen voorzien over (voorgenomen) activiteiten en de tijdschriften. Rond de Landelijke Dag 2023 en in de aanloop naar het voorjaarssymposium en de Algemene Leden Vergadering van 9 maart 2024 is meerdere malen van 'de Mailchimp' gebruik gemaakt.

5.4 Website (www.nou.nu)

De bestaande NOU-website is aan vervanging toe. Achter de schermen is in 2023 gewerkt aan de basis voor een nieuwe website, met een content management systeem (cms) waarmee op verschillende niveaus beheerdersrechten zijn toe te wijzen. In de toekomst zullen de redacties van Ardea en Limosa, een sectie als de AKN en de Stichting Huib Kluijver Fonds zelf hun eigen pagina's bij kunnen gaan houden, maar kunnen deze 'deelbeheerders' geen veranderingen aanbrengen in andere subpagina's of in de homepage van de NOU. Een belangrijk uitgangspunt voor de nieuwe site is dat de tijdschriften digitaal toegankelijk blijven. Uiteraard moeten de gegevens van de ledenadministratie goed beveiligd zijn. Na de hack en in voorbereiding op het nieuwe cms is de bestaande NOU-website overgezet op een nieuwer besturingssysteem en wordt gebruik gemaakt van beter beveiligde verbindingen.

De planning is om de nieuwe website in de zomer van 2024 gereed te hebben. Als eerste stap zullen de algemene pagina's van de NOU-website worden vernieuwd. Daarna volgen de pagina's van Ardea en Limosa. Vanuit het bestuur trekt Albert de Jong vanaf begin 2024 deze vernieuwing en werkt daarbij samen met oud-bestuurslid Martijn Perk. Een extern bureau wordt gevraagd om de eerste vernieuwing uit te voeren. Martijn Perk zal na de vernieuwingslag webbeheerder worden. Databasebeheerder Maarten Loonen heeft aangegeven dat hij deze werkzaamheden wil overdragen. Hiervoor zal een vervanger gezocht worden.

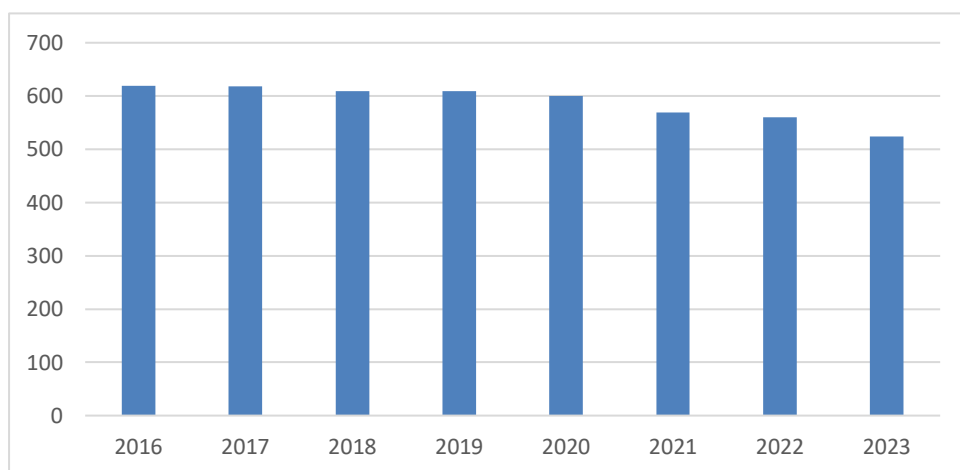
Begin 2023 bleek dat met het nieuwe AFAS-boekhoudsysteem ook een web-toegang mogelijk is, waarin leden zelf hun gegevens kunnen beheren ('AFASOutsite'). Een overstap naar AFASOutsite zou als voordeel hebben dat de adresgegevens van leden en abonnees op één plek staan en dan zijn beveiligd met de AFAS-software. Momenteel staan de adresgegevens nog op twee plaatsen: in het ledenadministratie-gedeelte van de website én in het boekhoudsysteem. Aangezien met de komst van een nieuwe website de mogelijkheid bestaat om een koppeling te implementeren, wordt onderzocht wat de mogelijkheden zijn om AFASOutsite aan te laten sluiten op onze wensen.

6 Organisatie

6.1 Aantallen leden en abonnees

In 2023 zette de vanaf 2017 ingezette daling van het ledenaantal door. De meeste opzeggingen hadden als reden dat men financiële keuzes moest maken en door overlijden. De significante terugloop werd helaas niet gecompenseerd door nieuwe aanwas en wijst op het belang van meer promotie van het lidmaatschap.

In 2023 waren er 528 NOU-leden, waarvan er 523 Ardea en Limosa ontvingen. De vijf gezinsleden ontvingen geen Ardea en Limosa. Er liepen 234 Limosa-abonnementen via de NOU. Verschillende NOU-leden hebben de afgelopen jaren hun NOU-lidmaatschap ingeruild voor een Pluslidmaatschap van Sovon. Inclusief de 1.586 Plusleden van Sovon was het abonneebestand van Limosa 2.343 adressen per 31-12-2023. Ten opzichte van 2022 is het bestand met 60 toegenomen. Deze groei heeft uitsluitend bij de Plus-leden plaatsgevonden.

Ontwikkeling ledenaantal Nederlandse Ornithologische Unie in 2016-2023

6.2 Samenstelling bestuur

Eind 2023 was het bestuur als volgt samengesteld:

<i>Naam</i>	<i>Functie/rol</i>	<i>Jaar van (her-) benoeming</i>	<i>Statutair aftredend per</i>
Christiaan Both (voorzitter)	Voorzitter	2022*	2026
Albert de Jong (secretaris)	1 ^e secretaris / PR	2020	2024
Theo Boudewijn	Penningmeester	2023	2027
Janske van de Crommenacker	Lid redactieraad Limosa	2022	2026
Frank de Miranda	Liason AKN	2023*	2027
Kees Schreven		2022*	2026
Tom Versluijs		2020	2024
Astrid Potiek		2020	Tussentijds in 2023 afgetreden

(*) impliciete herbenoeming

Toelichting op de bestuursamenstelling

Met het bestuur voldoen we aan ons eigen streven om bestuursleden te hebben vanuit tenminste de Rijksuniversiteit Groningen, het Nederlands Instituut voor Ecologie c.q. het Vogeltrekstation, Sovon Vogelonderzoek Nederland en Vogelbescherming Nederland. Daarnaast zijn/waars bestuursleden werkzaam bij het Nederlands Instituut voor Onderzoek der Zee en ecologische adviesbureaus.

Naast beroepsmatig werkzame personen streeft het bestuur ook naar een of meer bestuursleden, die als vrijwillig vogelonderzoeker actief zijn.

Frank de Miranda is als bestuurslid ook de contactpersoon met de Avifaunistische Kring Nederland AKN (een sectie van de NOU). Janske van de Crommenacker is tevens lid van de redactieraad van Limosa.

Mede door het tussentijds aftreden van Astrid Potiek en de grote hoeveelheid werkzaamheden was er behoefte aan meer bestuurlijke slagkracht. Daarom zijn medio 2023 door het bestuur Evy Gobbens, Youri van der Horst en Jouke Altenburg benaderd als aspirant bestuurslid. Vanaf september 2023 hebben zij - om zich in te werken - deelgenomen aan de bestuursvergaderingen (zonder stemrecht). Ook hebben zij bijgedragen aan o.a. de organisatie van de Landelijke Dag van 25 november 2023 en het geplande symposium van 9 maart 2024. De daadwerkelijke benoeming van de drie aspirant-bestuursleden zal conform de Statuten aan de leden worden voorgelegd tijdens de ALV van 9 maart 2024.

Bestuursondersteuning

Maarten Loonen adviseert het bestuur bij de verdere professionalisering van de website en onderhoudt deze samen met Martijn Perk.

Penningmeester Theo Boudewijn werd bij de herstructurering van de financiële administratie ondersteund door Leen Heemskerk, Martijn Perk en de financiële staf van Sovon.

6.3 Commissies van de NOU en Dutch Birding Association

6.3.1 Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna (CDNA)

In maart 2023 rondde de CDNA in opdracht van de besturen van de NOU en Dutch Birding Association (DBA) een verkenning af naar het invoeren van categorieën in de Nederlandse lijst van vogels. Daarmee ging de CDNA na welke voordelen het heeft om vogels die in Nederland voorkomen in te delen in vijf categorieën (A t/m E) op basis van wel/geen wilde status. Deze indeling wordt breed gebruikt in Europa en biedt betere mogelijkheden om de status van vogels te benoemen. De besturen van de NOU en DBA hebben in december 2024 positief gereageerd op het advies om deze categorieën in Nederland in te voeren. Daarbij is van belang dat de Nederlandse lijst een solide wetenschappelijke en juridische status heeft. Het bestuur van de NOU stelt voor om hiervoor samen met Vogelbescherming, Sovon, DBA en CDNA een taakgroep te vormen die volgens een vaste routine de lijst bijwerkt en hierover publiceert. Over dit voorstel zal in februari 2024 verder gesproken worden met betrokken partijen. Vanuit het NOU-bestuur zijn Frank de Miranda en Albert de Jong dossierhouders.

6.3.2 Commissie Systematiek Nederlandse Avifauna (CSNA)

Het contact met de CSNA verloopt via Thijs Fijen, voorzitter van de Commissie Dwaalgasten Nederlandse Avifauna (CDNA).

6.4 Secties van de NOU

6.4.1 Nederlandse Zeevogel Groep (NZG)

SULA wordt sinds 2018 alleen digitaal uitgegeven. Aan het eind van elk jaar worden de artikelen voor de liefhebbers gebundeld in een pdf. De NZG is als NOU-sectie vooral zichtbaar op de congressen en themadagen, waarbij regelmatig verhalen en workshops over zeevogels worden gehouden door NZG-leden.

Het NOU-bestuur heeft in 2023 contact gezocht met het bestuur van de NZG om te onderzoeken hoe beide organisaties elkaar verder kunnen versterken. Dit is nog gaande.

6.4.2 Avifaunistische Kring Nederland (AKN)

Na Coronatijd was ook voor de AKN 2023 weer een 'normaal' jaar. Althans wat de voortgang in activiteiten betreft. De AKN-Nieuwsbrief van januari 2024 gaat daar uitvoerig op in.

De belangrijkste gebeurtenissen zijn:

- Terugtrekking van Robert Kwak uit het bestuur.
Robert is op 20 augustus 2021 geïnstalleerd als voorzitter van de AKN en volgde toen Frank de Miranda op. Frank is nu weer "ad interim" voorzitter tot het moment dat de contouren van het meerjarenplan 2025-2028 door het AKN-bestuur zijn vastgesteld.
- Volgens schema heeft Kees Scharringa zijn bestuursfunctie per 31 december neergelegd.
- Per 1-1-2024 zijn Ed Veling, secretaris Werkgroep Ornithologisch Erfgoed (WOE) en Paul van Els (voor systematiek) toegetreden tot het bestuur, zodat het bestuur nu samen met Jaap Vink en Paul Keuning bestaat uit vijf personen.
- De website van de WOE www.ornithologischerfgoed.nl is door Ed Veling aanzienlijk bijgewerkt en nadert nog binnen het huidige meerjarenplan de 50 gedocumenteerde ornithologische archieven. De WOE heeft drie keer vergaderd bij Vogelbescherming Nederland.
- In samenwerking met Het Natuurhistorisch Museum Rotterdam heeft de WOE een tentoonstelling in voorbereiding over de geschiedenis in Nederland over de veldornithologie vanaf begin 20e eeuw. Inmiddels is door Het Cultuurfonds al een aanzienlijke subsidie toegezegd. Het wachten is nog op uitsluitsel van andere fondsen.
- Het door de Netherlands Biodiversity Information Facility (NLBIF) - onderdeel van Naturalis BC - gefinancierde project van de aan AKN gerelateerde Dutch-Georgian Ornithological Foundation (DuGOF) is succesvol afgerond. Zie ook het NOU-jaarverslag 2022. Mede door dit project is Georgië als country participant toegetreden tot de mondiale organisatie GBIF. Verder is er door dit project nu voor het eerst een overzicht van 28 organisaties in Georgië met informatie in hoeverre zij beschikken over biodiversiteitsdata. Bovendien is er een structurele samenwerking tot stand gebracht met de NGO NACRES.
- Het eveneens door NLBIF gefinancierde project Digitalisering Dagboeken Bernardus van Dooren is in de afrondende fase: het in concept maken van een publicatie over de meerwaarde die het gevolg is van deze digitalisering. De doorlooptijd van het project eindigt begin april 2024.
- Om meer informatie te verschaffen over nieuwe inzichten in systematiek is een eerste projectplan gemaakt. De financiering hiervoor is voor een flink deel rond en de start is gepland per 1 april 2024. Paul van Els participeert in dit project als systematicus, mede namens het NOU-bestuur.

6.5 Gerelateerde fondsen

6.5.1 Stichting Huib Kluijver Fonds - Jaarverslag 2023

De Stichting Huib Kluijver Fonds is opgericht op 19 november 1981 ter nagedachtenis aan Huib Kluijver (1902-1977). Hij was een van de roergangers van de Nederlandse Ornithologische Vereniging en de latere Nederlandse Ornithologische Unie. Het Huib Kluijver Fonds heeft als statutaire doelstelling “het bevorderen van de ornithologie in de ruimste zin des woords”. In de praktijk ligt de focus op in Nederland voorkomende stand- en trekvogels.

Aanvragen 2023

Er werden in 2023 zeven aanvragen ontvangen. Deze zijn in competitie beoordeeld. De aanvraag van de telgroep Engelsmanplaat voor onderzoek naar de effecten van recreatie op aanwezige wulpen en lepelaars werd gedeeltelijk gehonoreerd (aanschaf telescoop). Deze telescoop zal de komende jaren ook gebruikt worden voor de maandelijkse hoogwatervluchtplaatstellingen.

De aanvraag van VRS de Haar werd gehonoreerd, onder het voorbehoud van een sluitende begroting. Zij gaan het trekgedrag van oeverzwaluwen met geolocators onderzoeken.

Eén aanvraag werd aangehouden, met een verzoek om nadere onderbouwing. Drie aanvragen werden afgewezen en één aanvraag werd door de indieners zelf teruggetrokken. Alle aanvragen werden binnen de gestelde termijn van het reglement afgehandeld. Aanvragers kregen een brief waarin het besluit inhoudelijk werd toegelicht.

Financiën – inkomsten 2023

Herman Nuijen, overleden op 8 juli 2022, heeft de Stichting Huib Kluijver Fonds als een van zijn erfgenamen benoemd. In het eerste kwartaal van 2023 werd een voorschot ontvangen. Het resterende deel volgt naar verwachting in de loop van 2024.

Er werd in 2023 tevens een bijdrage van Ko de Korte ontvangen, geormerkt voor onderzoek aan tropische zeevogels.

Drie vertrekkende medewerkers van Vogelbescherming Nederland deden in het laatste kwartaal van 2023 de toezegging het bedrag van hun afscheidscadeau te doneren aan het Huib Kluijver Fonds met als oogmerk de ondersteuning van Afrikaanse ornithologen. Hun toegezegde donaties werden door Vogelbescherming Nederland aangevuld met de verkoopopbrengst van overtollig I.C.T.-materiaal. Op basis van deze toezeggingen nam het HKF-bestuur het besluit met deze gelden een of meerdere (recent afgestudeerde) Afrikaanse masterstudenten in de gelegenheid te stellen in 2024 een congres te bezoeken van de African-Eurasian Migratory Landbird Study Group. Deze werkgroep neemt ook de uitvoering en verantwoording van deze gecombineerde donatie voor zijn rekening.

Bestuurlijke werkzaamheden

Het bestuur vergaderde in 2023 vijfmaal (online). De belangrijkste taak van het HKF-bestuur is het beoordelen van ingediende subsidieaanvragen, veelal ter dekking van materiële kosten voor ornithologisch onderzoek en ter ondersteuning van de realisatie van ornithologische publicaties.

Het bestuur heeft in 2023 haar beleidsplan geactualiseerd. Een van de actiepunten was het opstellen van een reglement met bijbehorend aanvraagformulier, ter bevordering van de kwaliteit en vergelijkbaarheid van de subsidieaanvragen. Ook staan de wederzijdse rechten en plichten in het reglement verduidelijkt. Beide documenten zijn beschikbaar via de HKF-pagina op www.nou.nu.

Besloten werd dat subsidieaanvragen voor ornithologische publicaties van commerciële uitgeverij niet meer in behandeling worden genomen. Alleen particulieren / vogelwerkgroepen / non-profitorganisaties die een ornithologische publicatie voor eigen rekening en risico willen realiseren kunnen om een financiële bijdrage van het fonds verzoeken.

In Limosa 96.3 is in de NOU-rubriek een bijdrage over het Huib Kluijver Fonds opgenomen. Tijdens het NOU-congres van 10 t/m 12 februari 2023 in Haren werd aan de ca. 100 deelnemers een presentatie gegeven over de vernieuwde werkwijze en de versterkte financiële basis van het fonds.

Samenstelling HKF-bestuur in 2023

Conform de statuten is een schema van aftreden opgesteld. Bestuursleden worden voor een termijn van drie jaar benoemd, waarna nog een tweede termijn van drie jaar mogelijk is.

<u>Bestuursleden</u>	<u>Jaar van (statutair) aftreden</u>
Theo Boudewijn (voorzitter)	2025
Jouke Altenburg (secretaris)	2026 (eerste termijn)
Bob Loos (penningmeester)	2024
Casper van Leeuwen, lid (penningmeester vanaf 2024)	2026 (eerste termijn)
Piet van den Hout, lid	2024
Femke Jochems, lid	2026 (eerste termijn)

Bestuursleden moeten lid zijn van de Nederlandse Ornithologische Unie en ervaring hebben met het uitvoeren van ornithologisch onderzoek (vrijwillig of professioneel) en/of het uitgeven van ornithologische publicaties en/of het beoordelen van subsidieaanvragen. Bij vacatures streeft het HKF-bestuur er naar om de variatie in gender en leeftijd te vergroten.

Het bestuur van het Huib Kluijver Fonds is bereikbaar via: huibkluijverfonds@gmail.com

De Stichting Huib Kluijver Fonds is een Algemeen Nut Beogende Instelling, kortweg ANBI. Giften aan de stichting zijn fiscaal aftrekbaar, mits is voldaan aan de door de Belastingdienst gestelde voorwaarden (zie: website van de Belastingdienst).

6.5.2 Stichting Vogeltrekstation

De Stichting Vogeltrekstation (SVT) werd oorspronkelijk opgericht als Stichting Vogeltrekstation Texel en had als doel "het bevorderen van ornithologisch onderzoek in het algemeen en dat van den vogeltrek in het bijzonder". Het idee was om terreinen en gebouwen voor onderzoek aan de vogeltrek te verwerven met als voorbeeld het Vogeltrekstation op Helgoland. Door financiële problemen zijn deze doelstellingen nooit verwezenlijkt. De activiteiten bestonden uit onderzoek, cursussen en vogeltrekkampen. In 1949 is "Texel" uit de naam geschrapt. Dankzij een subsidiëring van de Koninklijke Akademie van Wetenschappen (KNAW) in 1954 konden de activiteiten in het net opgerichte Instituut voor Oecologisch Onderzoek (IOO) worden ondergebracht en deze vormden daar de afdeling Vogeltrekstation. De stichting zelf bleef zelf onafhankelijk, maar had weinig financiële armslag. Het bestuur was in 1976 van plan om de activiteiten te staken en de stichting op te heffen, maar formeel nam de NOU in 1978 het bestuur van de stichting over. De activiteiten beperkten zich voornamelijk tot het verlenen van kleine subsidies aan vogelringers. In 1996 werd besloten om de Stichting nieuw leven in te blazen door bestuursleden uit verschillende organisaties aan te trekken: twee uit de NOU, twee uit het Vogeltrekstation en één uit de Ringervereniging. Door het zeer beperkte kapitaal was het echter alleen mogelijk om kleine subsidies te verlenen aan ringgroepen voor bijvoorbeeld onderhoudswerkzaamheden aan ringstations en voor de aanschaf van apparatuur.

Eind 2023 werd een subsidieaanvraag van VRS de Haar ontvangen voor onderzoek aan het trekgedrag van oeverzwaluwen met behulp van geolocators. Begin 2024 is een bedrag van € 500,-- toegezegd, onder voorwaarde dat met een sluitende begroting gewerkt zou worden.

De subsidieaanvraag van VRS de Haar was aanleiding voor het bestuur van de Stichting Vogeltrekstation om zich te gaan bezinnen op de doelstellingen van de stichting en hoe deze heden ten dage het beste gerealiseerd kunnen worden. Dit zal in de loop van het voorjaar van 2024 plaatsvinden.

Samenstelling SVT-bestuur in 2023

Bestuursleden

Arie van Noordwijk (voorzitter)	Vogeltrekstation
Theo Boudewijn (secretaris)	NOU
Ruben Fijn (penningmeester)	NOU
Rinse Wassenaar (lid)	Vogeltrekstation
Koos van Ee (lid)	Ringersvereniging

7 Financieel jaarverslag 2023

7.1 Verloop herstructurering financiële administratie

In 2022 heeft het NOU-bestuur besloten, met toestemming van de Algemene Leden Vergadering van 25 juni 2022, om de financiële boekhouding en ledenadministratie uit te besteden aan Sovon. Hiervoor moesten de bestaande NOU-boekhouding en de ledenadministratie geïntegreerd worden in een nieuw administratief systeem van AFAS. Het nieuwe systeem staat los van de Sovon-administratie, zodat in de toekomst eventueel besloten kan worden om de administratie weer in eigen beheer te voeren.

De eerste negen maanden van 2023 lag de nadruk op het ontwerpen van het administratief systeem en de conversie van de leden- en abonementhouderbestanden. In het najaar van 2023 zijn de jaarlijkse facturen aan de leden en de abonementhouders verstuurd. Tevens kregen wanbetalers die hun bijdrage(n) voor 2021 en/of 2022 nog niet betaald hadden, aanmaningen per mail en vervolgens per brief. Indien niet op de brief werd gereageerd werd een tweede brief gestuurd met de aankondiging dat bij het verder uitblijven van de verschuldigde betaling het lidmaatschap/het abonnement zou worden beëindigd.

7.2 Verklaring vertraagde Jaarrekening 2023

De inrichting van het nieuwe boekhoudsysteem voor het opmaken van de Jaarrekening en de Balans van 2023 stond gepland voor de periode oktober-december 2023. Door langdurige ziekte van een Sovon-medewerker trad hierin ernstige vertraging op. Begin februari 2024 konden deze werkzaamheden weer worden opgepakt. Daarbij kwamen onvolkomenheden in de lopende NOU-administratie naar voren, waardoor de Jaarrekening en de Balans over het financiële jaar 2023 niet op de geplande en gecommuniceerde datum van 4 maart 2024 aan de NOU-leden kan worden verzonden. Ook moet de kascommissie de financiële stukken van de boekjaren 2022 en 2023 nog controleren.

7.3 Btw-plicht en begroting 2024

De Belastingdienst heeft van het Ministerie van Financiën de opdracht gekregen om te onderzoeken of verenigingen ook als btw-plichtige kunnen worden aangemerkt en of zij omzetbelasting moeten afdragen. De Belastingdienst heeft op 4 december 2023 de NOU als btw-plichtige organisatie aangemerkt. De motivatie van de Belastingdienst is dat NOU-leden contributie betalen en op basis hiervan een verplichting (zoals de levering van tijdschriften) kunnen opeisen. De NOU blijkt geen omzetbelasting te hoeven afdragen. Er kan pas bezwaar tegen de beslissing van de Belastingdienst gemaakt worden, nadat de eerste btw-aangifte over het tweede kwartaal van 2024 is ingediend.

Het voornemen is om bezwaar in te dienen. Vooruitlopend hierop worden al wel twee stappen gezet. De eerste stap betreft het raadplegen van een btw-deskundige of een eventueel bezwaar tegen het besluit van de Belastingdienst kansrijk is. Indien hierover negatief geoordeeld wordt, worden aan de btw-deskundige de te hanteren btw-tarieven voorgelegd, zodat hierover later geen discussie met de Belastingdienst kan ontstaan. Als tweede stap wordt een AFAS-deskundige gevraagd om het administratiesysteem zodanig aan te passen dat de vereiste btw-tarieven gehanteerd kunnen worden.

Begroting 2024

De begroting voor 2024 is gemaakt op basis van de voorlopige gegevens van 2023. Met ingang van 1 april 2024 dient de NOU op facturen btw te heffen en af te dragen. Hier staat tegenover dat betaalde btw voor aankopen en opdrachten teruggevraagd kan worden.

7.4 Jaarrekening 2023

Volgt zodra beschikbaar

7.5 Balans per 31 december 2023

Volgt zodra beschikbaar

7.6 Staat van baten en lasten over 2023

Volgt zodra beschikbaar

5 /28 februari 2024

Christiaan Both
Albert de Jong
Theo Boudewijn
Janske van de Crommenacker
Frank de Miranda
Kees Schreven
Tom Versluijs

Voorzitter
Secretaris
Penningmeester

Aspirant bestuursleden:

Evy Gobbens
Youri van der Horst
Jouke Altenburg

beoogd 1^e secretaris

Fotografie: Jouke Altenburg